

Eisini loyvt at lesa til stuttleikar

Orð: Dagny
Mynd: Kalmar

- Tað sigur Jógvan Isaksen, rithøvundur og lektari á Universitetinum í Keypmannahavn. Í fríttíðini skrivar hann føroyskar krimisøgur. Í gjár kom krimisøgan "Gráur Oktober" í bókabúðirnar, og væntandi kemur ein aftrat í ár

Tá Jógvan Isaksen skrivaði krimiskaldsøguna "Blíð er summarmátt á Føroya landi", hugsaði hann ikki um, hvørt tað fóru at koma fleiri bókur frá hansara hond. So kom barnakrimisøgan "Brennivargurin", sum er ætlað teimum 12-13 ára gomlu.

Í gjár kom út nýggja krimiskaldsøgan "Gráur Oktober", og hóast henda ikki er framhald av "Blíð er summarmátt..", so er tað sami høvuðspersónur og hjápersónar, sum ganga aftur, sigur Jógvan Isaksen.

Góða undirløku

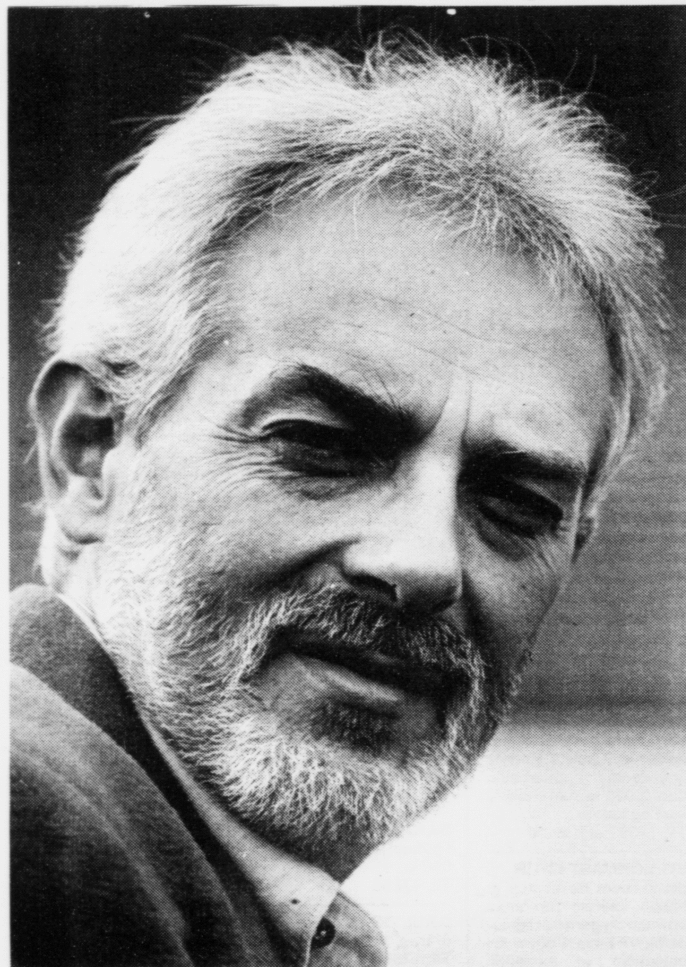
- Fyrsta krimisøgan fekk so góða móttøku, at eg fekk hug at halda fram. Hevði tað ikki verið, so var eg givin at skriva, sigur Jógvan Isaksen og ger vart við, at krimisøgnarnar í røðini um Hannis Martinsson og hini, eru óheftar av hvør aðrari. Bókurnar kunnu lesast hvør sær, bert ganga somu persónar aftur.

Føroyskar bókmentir er vanliga ikki júst sermerktar av tí lætta slagnum. Tí vakti tað ans, tá fyrsta krimisøgan hjá Jógvani Isaksen kom út.

Her snýr tað seg um tilbúðir og hendingar, sum fara fram í okkara tíð, og í føroyskum umhvørvi.

Í "Blíð er summarmátt .." fara hendingarnar fram umleið í 1988, og "Gráur Oktober" í umleið 1992, men hin triða í røðini er komin undir land og kemur út seinni í ár, er frá umleið 1993.

- Tíðarfestingin skal ikki takast so nágreiniliga, men hin triða krimisøgan í røðini er skrivað, eftir at Rúsan lat upp, og sostatt eisini eftir 6. oktober í 1992, tá føroyingar ófyrirleikaðir og við ongum embætismonnum fóru til Danmarkar at samráðast við dansku myndugleikarnar, sigur Jógvan Isaksen.

Jógvan Isaksen, rithøvundur: - Eg havi skrivað krimisøgnarnar við tí fyrri eygað, at ein vanligur føroyingur, sum ein sunnudag seinnapart situr og blaðar í eini bók, skal fáa høvi at lesa á egnum máli. Tað skal bera til at lesa føroyskt til stuttleikar

Samfelagslýsing í baksýni

- Eru krimisøgur tínar eisini ein lýsing av føroyska samfelagnum?

- Eg royni at fáa eina hampuliga ítøkiliga mynd av veruleikanum við í søguna. Tú kanst siga, at føroyska samfelagið er lýst sum baksýni í bókunum.

Jógvan Isaksen sigur, at

hann hevur roynt at gera málið so lætt og livandi sum til ber, uttan tó at fara út um sømiligt mark.

- Krimisøgur mínar skulu fyrst og fremst vera spennandi og undirhaldandi. Eg haldi, at føroyskar bókur eru alt ov keðiligar.

- Eg havi skrivað søgnarnar við tí fyrri eygað, at ein vanligur føroyingur, sum ein sunnudag seinnapart

situr og blaðar í eini bók, skal fáa høvi at lesa á egnum máli. Tað skal bera til at lesa føroyskt til stuttleikar, sigur Jógvan Isaksen.

- Um tað vísir seg, at hetta vinnur frama, so eri eg kommin langt, sigur Jógvan Isaksen.

Stytti sær stundir við skrivningini

- Eru bókur tínar ikki

skrivaðar fyrri at selja?

- Í fyrstuni fór eg undir at skriva, fyrri at styttja mær stundir. Hetta var eitt spæl, og ein avbróting frá dagliga arbeiðinum á Universitetinum.

- Hví eg skrivi og um tað er fyrri at selja? Lat meg siga tað soleiðis, at um eg vildi vunnið mær eykapening, so hevði eg gjørt annað arbeiði enn at skriva føroyskar krimisøgur.

- Annars haldi eg at flestu fólk, sum fáast við skrivning, gera hetta, tí tey ikki kunnu lata vera.

- Hvat halda danir, sum tú tosar við um viðurskiptini í Føroyum?

- Teir flestu halda, at tað er synd í okkum, og eg havi ikki hiitt nakran, sum argast um tað. Tey flestu halda, at danir skulu hjálpa Føroyum úr kreppuni.

Ílla avstaðfarið

- Hvat heldur tú sjálvur?

- Eg haldi at tað er skomm, sum nú fer fram.

- Tá hugsað verður um at Føroyar hava klárað seg væl í vánaligum tíðum, bæði í 30' og 50'árunum, tá eingin peningur og skip vóru, men tá dugdu vit kortini at húsast við tí sum var til.

- Tá tey góðu árinu komu, og vit ongantið áður hava havt so nógv pening um hendi, hava vit kortini ongantið dugað so illa at umsita samfelagið. Tað haldi eg vera illa avstaðfarið, sigur Jógvan Isaksen.

Jógvan Isaksen hevur tvey fríttíðartriv, annað er at sigla við seglum, og hitt er at skriva bókur til børn og vaksni, og eftir havt skilt kunnu hálvvaksin og til-

kominn vænta sær fleiri spennandi krimisøgur frá hesum rithøvunda í framtíðini.

Hann er 44 ára gamal, og lektari við Universitetið í Keypmannahavn, har hann undirvísir í føroyskum máli og bókmentum.

Jógvan Isaksen er formaður í Mentunargrunni Studentafelagsins í Keypmannahavn, og tað hevur hann verið í 16 ár.

Hetta er sjálveigandi stovnur, sum ikki fær beinleiðis stuðul til útgávuvirksemi. Í ár er ætlanin at Mentunargrunnurin skal geva 10 bókur út.

Bókurnar selja væl

Uppá fyrispurning um, hvussu tað er at sita sum formaður í grunninum, og samstundis geva egnu bókur út, sigur Jógvan Isaksen brosand, at hinir nevndarlimirnir ikki hava sett seg ímóti tí.

Tað kemst kanska eisini av, at bókurnar hjá Jógvani Isaksen selja mest, av teimum sum Mentunargrunnurin gevur út, og at hetta er við til at skapa grundarlag fyrri, at fleiri føroyskar bókur kunnu keypast í bókabúðunum.

Nevndarlimirnir í Mentunargrunninum eru: Jógvan Isaksen, Bárður Enni, Torfinn Mortensen, Fridtjof úr Skúoy og Karl Nolsøe.

Deyvafelag Føroya

Skrivstovan í Deyvahúslinum "Eftata", Íslandsvegur 10 B, Tórshavn, er opin hvønn dag kl. 9-11. Telefon/telefax 17597 og telefax 41992, skrivitelefón tlf. 0123 og bló um 16929 ella 41792. Límfundur hvønn mánadag kl. 20-23.